

בש"פ 5109/23 - אשר אזולאי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 5109/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקש: אשר אזולאי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 29.6.2023 בעמ"ת 61490-06-23 שניתנה על-ידי השופט ע' כהן

בשם המבקש: עו"ד ארז שלו

החלטה

1. בפני בקשת רשות לערור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 29.6.2023 (עמ"ת 61490-06-23, השופט ע' כהן). בית המשפט המחוזי דחה ערר על החלטתו של בית משפט השלום בבאר שבע מיום 21.6.2023 (מ"ת 52896-06-23, השופט א' אמנו).

2. ביום 30.4.2023 הוגש לבית משפט השלום כתב אישום נגד המבקש, הכולל שלושה אישומים, שבמסגרתם מיוחסות לו שתי עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, אחת לחוד ואחת בצוותא, ושלוש עבירות של יצוא, יבוא, מסחר, והספקה של סמים.

3. המבקש נעצר ביום 4.4.2023, ובד בבד עם הגשת כתב האישום נגדו הוגשה גם בקשה למעצרו עד תום

ההליכים המשפטיים. בבקשתה המדינה טענה לקיומן של ראיות לכאורה, ועמדה על עברו הפלילי של המבקש, הכולל שתי הרשעות קודמות ושלושה תיקי מב"ד. כמו כן, המדינה טענה כי קמה בעניינו של המבקש עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, כמו גם חזקת מסוכנות מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק זה מאחר שמיוחסות לו עבירות סמים.

4. בימים 3.5.2023 ו-15.5.2023 התקיימו דיונים בבקשה, ובמהלכם טען המבקש כי ביחס לשניים מתוך האישומים המדינה לא הציגה תשתית ראייתית לכאורית מספקת. בתום הדיון קבע בית משפט השלום, לאחר שסקר את חומרי החקירה הרלוונטיים בפירוט, כי קיימות בעניינו של המבקש ראיות לכאורה ועילת מעצר. בהמשך לכך, הוא הורה על עריכת תסקיר של שירות המבחן.

5. בתסקיר המעצר מיום 20.6.2023 התרשם שירות המבחן מקיומם של גורמי סיכון להתנהגות עוברת חוק בתחום הסמים. שירות המבחן ציין כי אם המבקש לא ישולב במסגרת טיפולית אינטנסיבית בתחום ההתמכרויות, רמת הסיכון תישאר בעינה. לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי בשל היעדר מוטיבציה מצד המבקש לשילובו בקהילה טיפולית סגורה, לא בשלה העת לכך. שירות המבחן בחן את חלופת המעצר שהוצעה על-ידי המבקש בבית אמו, בפיקוחה ובפיקוח אחותו, ובסיכומו של דבר מצא שלא להמליץ על כך, בין השאר נוכח היכרותן המוגבלת של השתיים עם הדפוסים השוליים המאפיינים את קשריו ואת התנהגותו בתקופה האחרונה, וכן בשל קרבת מקום החלופה לאזור מגוריו של המבקש, באופן שאינו מרחיק אותו מקשרים שוליים שקיים קודם לכן.

6. ביום 21.6.2023 התקיים דיון נוסף בבקשה בבית משפט השלום. בא-כוחו של המבקש עתר לשחררו לחלופת המעצר שהוצעה ולחלופין להעביר את המבקש למעצר בפיקוח אלקטרוני באותו מקום. בא-כוחו של המבקש הוסיף, כי ככל שאפשרויות אלו יידחו על-ידי בית המשפט, יש להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים אשר יבחן את האפשרות לשלוח את המבקש לחלופת מעצר טיפולית. בא-כוח המדינה התנגד לכך, וטען כי עילת המעצר הסטטוטורית, כמו גם המלצתו השלילית של שירות המבחן, מחייבות את מעצרו של המבקש מאחורי סורג ובריח. בתום הדיון הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים. בעשותו כן ציין בית משפט השלום, בין השאר, כי המבקש אינו עומד בתנאים שנקבעו בהלכת סויסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011)) לעניין השתלבות בהליך טיפולי במסגרת הליך המעצר.

7. המבקש הגיש ערר על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי, וזה נדחה כאמור. המבקש מיקד את עררו בטענה לכרסום משמעותי בתשתית הראייתית הלכאורית בגלל קשיי מהימנות בחלק מההודעות שגבתה המשטרה, וכן בטענה לאכיפה בררנית על רקע העובדה שהאשה אשר נתפסה יחד עמו בהחזקת הסם באישום הראשון, שוחררה ממעצר מבלי שהיא נתונה כעת אף לתנאים מגבילים, ועד כה לא הוגש נגדה כתב אישום. המבקש הדגיש כי נוכח זאת היה מקום לשחררו ממעצר, או לחלופין, להורות על עריכת תסקיר משלים בעניינו לבחינת האפשרות של שילובו בהליך טיפולי. 8. בית המשפט המחוזי קבע, ראשית, כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של המבקש, והדגיש כי אין מקום לבחינת מהימנותן של הודעות של עדים במסגרת הליך המעצר. באשר לטענה לאכיפה בררנית, בית המשפט המחוזי עמד על כך שהמדינה ציינה שבכוונתה להגיש כתב אישום נגד האשה שנתפסה יחד עם המבקש, וכי ממילא המקום המתאים לדיון בטענה הוא ההליך העיקרי. בית המשפט המחוזי הטעים, בין היתר, כי יש משמעות לכך שמיוחסת לה, לכל היותר, עבירה אחת של החזקת סם בצוותא, לעומת המבקש שלו מיוחסות עבירות רבות יותר. בית המשפט המחוזי הדגיש עוד כי הכלל בעבירות סמים שלא לצריכה עצמית הוא מעצר עד תום ההליכים, וכי סטייה מכך תיעשה רק במקרים חריגים. בית המשפט המחוזי הוסיף עוד כי סטייה מהמלצה שלילית של תסקיר מבחן תיעשה רק כשקיימים

טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת. בית המשפט המחוזי הדגיש כי צדק בית משפט השלום בקביעתו שלפיה המבקש אינו עומד בתנאי הלכת סויסה, בראש ובראשונה משום שלא התחיל בהליך טיפולי לפני מעצרו.

9. הבקשה שבפני מכוונת כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. בבקשה מיקד המבקש את טענותיו בצורך לבחון את האפשרות לשילובו בחלופה טיפולית חלף מעצרו מאחורי סורג ובריח. בקשר לכך המבקש חוזר, בעיקרו של דבר, על הטענות שהציג בפני בית המשפט המחוזי. המבקש מוסיף כי בעניינו מתקיימים שניים מתוך התנאים שנמנו בהלכת סויסה, ומדגיש כי הגם שלא החל בטיפול קודם להליך הפלילי, הרי שמבין תנאיה של ההלכה, השיקול העיקרי שיש לבחון הוא היתכנותה של החלופה הטיפולית לאיין את מסוכנותו.

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה באתי לכלל מסקנה שדינה להידחות, אף מבלי להידרש לתשובה, משאינה עומדת באמת המידה המצמצמת בדיני המעצרים המצדיקה דיון ב"גלגול שלישי" (ראו:בש"פ 1155/23 יעקובשוילי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (14.3.2023); בש"פ 1160/23 שושני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (15.3.2023)). הבקשה ממוקדת בנסיבותיו הפרטיקולריות של המבקש, ולפיכך אינה מעלה לדיון כל שאלה משפטית עקרונית. אף שנתתי דעת לקשיים עמם מתמודד המבקש, לא מצאתי שמתקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות בעניינו המצדיקות היענות לבקשה. יש להוסיף, כי התרשמותו של שירות המבחן, כפי שפורטה בתסקיר, מעוררת ספק באשר למידת התאמתו של המבקש למסגרת טיפולית בשלב הנוכחי. הערכה מקצועית זו משליכה הן על סיכויי ההצלחה של הטיפול והן על היכולת של טיפול מסוג זה להפחית את מסוכנותו של המבקש. אין צריך לומר, כי הדברים נכונים לעת הזו. ככל שההליך בעניינו של המבקש יימשך תהיה פתוחה בפניו האפשרות להגיש בקשה לעיון חוזר, ואינני נוקטת כל עמדה בעניין.

11. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ב' באב התשפ"ג (20.7.2023).

שׁוֹפֵט